

Podsumowanie
Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko
Programu Ochrony Środowiska dla
Gminy Masłowice na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032



Styczeń 2026 r.

Spis treści

PODSTAWY PRAWNE	3
PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	3
NAJWAŻNIEJSZE USTALANIA WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI W RAMACH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	7
OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW: REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI ORAZ PAŃSTWOWEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W ŁODZI	7
WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCE TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	7
PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MASŁOWICE NA LATA 2025-2028 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2032	8
UZASADNIENIE WYBORU WARIANTU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU	9
ZAŁĄCZNIKI	10

Podstawy prawne

Podstawą przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Na podstawie art. 43 ww. ustawy do Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 załącza się podsumowanie z przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w zakresie wynikającym z art. 55 ust. 3 zawierającej m. in. informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w Prognozie Oddziaływania na Środowisko;
- opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

1. Uzgodniona została potrzeba przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Gmina Masłowice zwróciła się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi pismem z dnia 14 października 2025 r. o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości dla strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025–2028 z perspektywą do 2032 roku”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi w piśmie z dnia 22 października przedstawił wymagany zakres. Pismo w zakresie uzgodnienia zostało także

wysłane do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi, w odpowiedzi z dnia 31 października został przedstawiony wymagany zakres prognozy. Pisma stanowią załączniki nr 1 i 2.

2. Sporządzona została Prognoza Oddziaływania na Środowiska projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025–2028 z perspektywą do 2032 roku”, której głównym celem była analiza i ocena ewentualnych skutków środowiskowych związanych z wdrażaniem zadań Programu oraz określenie ich wpływu na poszczególne komponenty środowiska, a także stwierdzenie, czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zdrowie i życie ludzi;

3. Program Ochrony Środowiska wraz z Prognozą poddane zostały konsultacjom społecznym, które trwały 21 dni do 24 grudnia 2025 r. Prognoza Oddziaływania na Środowiska dla Programu Ochrony Środowiska, dostępna była do wglądu wraz z wzorem wniosku o wniesieniu uwag do przedmiotowego dokumentu na stronie internetowej Urzędu Gminy Masłowice (www.maslowice.pl) oraz w siedzibie Urzędu Gminy Masłowice.

4. Przeprowadzone zostało opiniowanie projektu dokumentu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025–2028 z perspektywą do 2032 rok” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w piśmie WOOŚ.410.379.2025.AJa z dnia 31.12.2025 r. (załącznik 3) zaopiniował ww. projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Łodzi w piśmie NS OZNS.9022.874.2025.DWŁ z dnia 29.12.2025 r., (załącznik 4) zaopiniował pozytywnie złożone dokumenty. Wynikiem procesu opiniowania było uzyskanie pozytywnej opinii od powyższych organów.

Najważniejsze ustalenia wynikające z przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko

Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Nadrzędnym celem przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025–2028 z perspektywą do 2032 roku. Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im. W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania prognozy była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze gminy Masłowice oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie. Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od

Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Łodzi, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Masłowice.

Brak realizacji zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska mógłby prowadzić do szeregu konsekwencji, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych.

1. Potencjalne skutki pozytywne (krótkoterminowe)

- mniejsze ryzyko ingerencji w cenne krajobrazowo i przyrodniczo obszary gminy,
- brak presji inwestycyjnej ze strony zewnętrznych podmiotów na tereny leśne, rolnicze i przyrodniczo wartościowe,
- możliwość kontynuacji wybranych działań proekologicznych niewymagających dużych inwestycji.

2. Potencjalne skutki negatywne (dominujące i długoterminowe)

Rezygnacja z realizacji Programu skutkowałaby przede wszystkim pogorszeniem warunków życia mieszkańców oraz zahamowaniem rozwoju gminy, w tym:

- brakiem inwestycji w efektywność energetyczną i OZE, co utrwaliłoby problem niskiej emisji, smogu i wysokich kosztów ogrzewania,
- zatrzymaniem rozbudowy kanalizacji i przydomowych oczyszczalni, prowadząc do dalszego zanieczyszczania wód powierzchniowych i gleb,
- pogorszeniem stanu dróg, co zwiększa hałas, pylenie i obniża bezpieczeństwo,
- utrzymaniem dużej liczby nieekologicznych źródeł ciepła,
- brakiem postępu w gospodarce odpadami, w tym ograniczonej likwidacji dzikich wysypisk,
- zatrzymaniem procesu usuwania azbestu,
- niedoinwestowaniem infrastruktury edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej,
- zwiększonym zagrożeniem dla obszarów cennych przyrodniczo z powodu braku działań ochronnych i porządkowych.

Analiza wskazuje, że korzyści wynikające z realizacji Programu są zdecydowanie większe niż potencjalne korzyści wynikające z jego zaniechania. Choć niektóre inwestycje mogą powodować krótkotrwałe oddziaływania w fazie budowy, to ich efekty długoterminowe są jednoznacznie pozytywne – zarówno dla środowiska, jak i mieszkańców.

Brak realizacji kluczowych zadań, takich jak termomodernizacja, budowa kanalizacji, wymiana źródeł ciepła czy rozwój OZE, prowadziłyby do utrwalenia problemów środowiskowych: niskiej emisji, smogu, degradacji gleb i wód oraz wysokich kosztów utrzymania budynków.

Gmina Masłowice jest obszarem zagrożonym trwałą marginalizacją, dlatego rezygnacja z inwestycji środowiskowych, społecznych i infrastrukturalnych miałaby bardzo poważne konsekwencje rozwojowe. Planowane projekty są niezbędne dla:

- poprawy jakości życia mieszkańców,

- zwiększenia atrakcyjności gminy dla inwestorów i turystów,
- ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych,
- przeciwdziałania zmianom klimatu,
- zachowania tożsamości i potencjału obszarów wiejskich.

Analiza powyższych czynników mających zarówno negatywny, jak i pozytywny wpływ na rozwój gminy w zakresie środowiskowym i społecznym dobitnie pokazuje, iż znaczenie tych pozytywnych dla rozwoju gminy jest kluczowe. Aspekty pozytywne są de facto związane ze zjawiskami mogącymi mieć negatywny wpływ na środowisko cenne przyrodniczo, choć sama strategia w działaniach operacyjnych przewiduje także podjęcia kroków chroniących ten niewątpliwy atut gminy, jakim jest jej środowisko naturalne.

Brak realizacji celów zapisanych w projekcie analizowanego dokumentu pozytywnie wpłynie na walory środowiskowe głównie w trakcie realizacji inwestycji. Niemniej jednak należy rozpatrywać temat w szerszym spektrum działań, ze względu na to iż, jeśli gmina wycofa się z realizacji inwestycji takich jak termomodernizacja czy kanalizacja nie będzie w trakcie budowy niekorzystnych oddziaływań, ale konsekwencje będą jeszcze gorsze, zjawisko niskiej emisji, smog, wysokie koszty ogrzewania budynków, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gleb.

Należy mieć na uwadze, iż gmina Masłowice jest obszarem zagrożonym trwałą marginalizacją, co oznacza konieczność podejmowanie szybkich działań, które mają odwrócić ten negatywny trend. Rezygnacja z planowanych celów i projektów inwestycyjnych, społecznych będzie miała bardzo negatywne daleko idące konsekwencje. Wskazane projekty są konieczne do poprawy jakości życia mieszkańców, są ważne dla rozwoju gminy, zachowania jej tożsamości, w tym przyrodniczej i kulturowej. Można zdecydowanie skonstatować, iż brak podjęcia się realizacji projektów dotyczących poprawy stanu dróg, wymianą źródeł ciepła w budynkach, budową kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków, termomodernizacji, wymianą źródeł ciepła, instalacjami odnawialnych źródeł energii, dbałości o walory przyrodnicze, w tym rekreację i turystykę wiejską przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności gminy zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i dla turystów.

Zaplanowane projekty o charakterze inwestycyjnym mogą mieć chwilowo negatywny wpływ na otoczenie zewnętrzne ze względu na realizację samego procesu inwestycyjnego. W konsekwencji jednak zaproponowane działania mają za cel poprawę jakości życia i dbałość o środowisko przyrodnicze. Założenie strategii są zgodne z dokumentami wyższego rzędu w zakresie zachowania spójności i zgodności z celami środowiskowymi w wymiarze krajowym i europejskim.

Projekty nieinwestycyjne mają także ważną rolę polegającą na podnoszeniu świadomości, prewencji, profilaktyce. Kluczowy jest tutaj także kontekst środowiska, jego zrozumienia, nowego podejścia do mitygacji i zapobiegania zmianom klimatu. Edukacja ekologiczna jest niezwykle cenna zarówno dla dzieci, jak i dorosłych w każdym wieku.

Zgłoszone uwagi i wnioski w ramach konsultacji społecznych

Mieszkańcy gminy Masłowice mieli możliwość zapoznania się z projektem dokumentu Programu Ochrony Środowiska wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowiska. W ramach konsultacji społecznych nie zostały wniesione uwagi i wnioski do wyłożonej Prognozy Oddziaływania na Środowiska wraz z Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032.

Opinie właściwych organów: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi

Na podstawie art. 57 i 58 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowiska – Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowiska zostały zaopiniowane przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi;
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi.

Wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zadań i przedsięwzięć planowanych w projekcie Programu Ochrony Środowiska, wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku. W konwencji jako oddziaływanie transgraniczne określono jakiegokolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony. W załączniku 1 i załączniku 3 ww. konwencji określono działalności i dodatkowe kryteria, które wskazują na możliwość wystąpienia transgranicznego

oddziaływania. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaproponowane w ramach projektu Programu działania w zakresie celów w zakresie różnych dziedzin środowiskowych i społecznych nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu ma charakter gminny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy na chwilę obecną stwierdzono, że realizacja projektu strategii nie wskazuje na możliwość negatywnego stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032

W celu wzmocnienia kontroli nad wprowadzaniem zapisów, realizowaniem zaplanowanych inwestycji i zmianami środowiska z tego wynikającymi, gmina ma obowiązek cyklicznie oceniać i monitorować skutki realizacji postanowień projektu w odniesieniu do jego wpływu na środowisko.

Z wykonania POŚ Wójt Gminy Masłowice powinien, co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Gminy oraz przekazać do wiadomości do organu wykonawczego Powiatu Radomszczańskiego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 jest kontynuacją zadań określonych w Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 przyjętym uchwałą Nr Uchwały Nr XLVI.235.2021 Rady Gminy Masłowice z dnia 18 października 2021 roku.

Program spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „**Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska**”, co oznacza to, że w przygotowanym programie:

- została dokonana ocena stanu środowiska z uwzględnieniem obszarów przyszłej interwencji;

- w ramach opisu stanu środowiska uwzględnione zostały zagadnienia horyzontalne: adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska;
- uwzględnione zostały cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska;
- określony został harmonogram rzeczowo – finansowy dla zadań własnych samorządu oraz zadań monitorowanych.

Ponadto, podczas opracowywania programu uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz programach sektorowych, strategiach i istniejących planach rozwoju.

Proponuje się, aby wymagany monitoring skutków realizacji omawianej Strategii Rozwoju był przeprowadzany w oparciu o wizję lokalną i inwentaryzację obszaru gminy. Weryfikacja istniejącego stanu wykorzystania terenu, eksploatacji sieci i instalacji oraz obiektów, a także opis wpływu przedsięwzięć na otoczenie pozwoli określić i ocenić ewentualne niekorzystne działania na środowisko, a także przewidzieć w jakim kierunku będą zachodzić dalsze zmiany w środowisku. Wizję terenową powinno się także wzbogacić o wiedzę z innych dostępnych źródeł. Jako podstawę analizy można wykorzystywać wyniki państwowego monitoringu środowiska przyrodniczego prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwową Inspekcję Sanitarną, Państwowy Instytut Geologiczny, zapisy strategicznych dokumentów gminnych, powiatowych, wojewódzkich oraz badania prowadzone przez zarządców infrastruktury technicznej.

Ponadto należy wskazać, iż Wójt jest organem właściwym w większości przypadków do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz posiada informacje o wydanych pozwoleniach na budowę.

System monitorowania i ewaluacji jest istotnym wymogiem, stawianym dokumentom strategicznego i ma koncentrować się na weryfikacji postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów. Gromadzenie i interpretacja danych dotyczących strategii pozwala na bieżące korekty działań komórek organizacyjnych i osób wdrażających strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Uzasadnienie wyboru wariantu przyjętego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Programu Ochrony Środowiska pełni funkcję dokumentu wspomagającego proces decyzyjny, wskazując potencjalne zagrożenia wynikające z braku realizacji Programu lub jego niepełnej realizacji. Na etapie opracowywania POŚ analizowano różne warianty kierunków działań i celów środowiskowych. Wspólnie z

władzami gminy wypracowano rozwiązania, które zapewniają spójność planowanego systemu ochrony środowiska z możliwościami organizacyjnymi i finansowymi gminy.

Przy wyborze wariantu kierowano się przede wszystkim efektywnością ekologiczną oraz zasadą zrównoważonego rozwoju, dążąc do uzyskania możliwie największych korzyści środowiskowych przy racjonalnym wykorzystaniu dostępnych środków finansowych. Zaproponowane w Programie działania i zadania stanowią rozwiązania optymalne, ukierunkowane na poprawę stanu środowiska oraz jakości życia mieszkańców.

Gmina, stosując zasadę zrównoważonego rozwoju, wybrała takie założenia, które umożliwiają zarówno ochronę i kształtowanie środowiska, jak i stabilny rozwój gospodarczy. Spośród licznych rozważanych wariantów alternatywnych przyjęto jedynie te, których realizacja pozwoli osiągnąć cele środowiskowe bez nadmiernych obciążeń społecznych i finansowych.

Ponieważ Program ma charakter strategiczny, przedstawia on ogólne kierunki działań, co ogranicza możliwość precyzyjnego określenia wariantów alternatywnych dla poszczególnych przedsięwzięć. Na etapie ich realizacji konieczne będzie każdorazowe rozważenie wariantów lokalizacyjnych, technologicznych, konstrukcyjnych lub organizacyjnych, z uwzględnieniem lokalnej chłonności środowiska oraz występowania obszarów wrażliwych.

Załączniki

1. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 22.10.2025 r. znak: WOOŚ.411.513.2025.AJa;
2. Pismo Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi, z dnia 31.10.2025 r. znak: NS OZNS.9022.702.2025.PD;
3. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi, z dnia 30.12.2025 r. znak: WOOŚ.410.379.2025.AJa;
4. Pismo Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi, z dnia 29.12.2025 r., znak: NS OZNS.9022.874.2025.DWŁ.